Aan
De gemeenteraad van Zoetermeer

Van
Het college/ Wethouder Frinking

Onderwerp
Beantwoording van de schriftelijke vragen van de PVV-fractie d.d. 25 juni 2026 over ‘Inburgering van statushouders’

Zaakid
2026-096624

Datum
8 juli 2026

Bijlagen
-

Vraag 1
Hoeveel statushouders zijn in Zoetermeer sinds de invoering van de wet, inburgeringsplichtig geworden? Voor hoeveel van hen is een Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie opgesteld?

Antwoord 1
Sinds de invoering van WI21 (Wet Inburgering 2021) kent de gemeente Zoetermeer, met als peildatum 30 juni 2026, een actieve caseload van 461 inburgeringsplichtige statushouders. Van deze groep is voor 335 personen een PIP (Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie) opgesteld. De statushouders voor wie nog geen PIP is opgesteld, zijn statushouders die onder de HAR-regeling vallen of nog in een AZC wonen. Voor hen geldt de verplichte deelname aan de inburgering nog niet, omdat zij nog geen woning hebben. Daarnaast bevindt zich een groep statushouders in de eerste fasen van het opstellen van het PIP.

Vraag 2
Hoeveel van deze statushouders hebben het inburgeringstraject binnen de wettelijke termijn van drie jaar succesvol afgerond, en hoeveel niet?

Antwoord 2
Het artikel van het CBS refereert aan het cohort dat is gestart in 2022. Omdat een inburgeringstraject minimaal drie jaar duurt, zijn hier nu pas data van beschikbaar. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom ook gefocust op het cohort van 2022.

In 2022 zijn er 31 inburgeringstrajecten gestart. Een groot deel van dit cohort is tussentijds verhuisd buiten de gemeente Zoetermeer of ontheven van hun inburgeringsplicht (deze inwoners hoeven niet in te burgeren wegens bijzondere individuele omstandigheden of medische redenen). Van dit cohort uit 2022 zijn er uiteindelijk zeven inburgeringsplichtigen overgebleven die wij hebben begeleid.

Van deze zeven statushouders zijn er inmiddels drie geslaagd. De overige vier statushouders hebben verlenging gekregen, waardoor zij de officiële termijn niet hebben overschreden.

Vraag 3
Hoe verhoudt het slagingspercentage in Zoetermeer zich tot het landelijke gemiddelde van 49%? Scoort Zoetermeer beter of slechter, en wat is daar de verklaring voor?

Antwoord 3
Het slagingspercentage van cohort inburgeringsplichtigen 2022 in de gemeente Zoetermeer is 43% en ligt daarmee rond het landelijk gemiddelde. Omdat dit cohort uit slechts zeven personen bestaat, weegt de score van elke individuele statushouder zwaar mee in het totale percentage. Een vergelijking met het landelijk gemiddelde is daarom lastig te maken; dat percentage is immers gebaseerd op grote aantallen, terwijl het hier om slechts zeven personen gaat.

Vraag 4
Welke concrete maatregelen worden er in Zoetermeer genomen tegen statushouders die het inburgeringstraject niet binnen de termijn afronden? Worden er daadwerkelijk boetes opgelegd?

Antwoord 4
Indien de inburgeringstermijn niet wordt behaald, is het opleggen van boetes de taak van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). De gemeente gaat hier niet over en houdt deze gegevens niet bij.

Vraag 5
Hoeveel boetes zijn er de afgelopen jaren in Zoetermeer opgelegd wegens het niet voldoen aan de inburgeringsplicht, en hoe hoog waren deze?

Antwoord 5
Hoewel de gemeente niet gaat over de overschrijding van de inburgeringstermijn, monitort zij wel de inspanningsverplichting van de inburgeraar. Als een inburgeringsplichtige zich onvoldoende inspant of niet meewerkt aan de onderdelen van de Wet inburgering 2021, wordt er in het uiterste geval een boete opgelegd door de gemeente. Sinds de invoering van de wet is dit, met als peildatum 30 juni 2026, tot nu toe 16 keer voorgekomen op een totaal van 791 inburgeringsplichtigen. De boete bedraagt € 50,- per keer, volgens de landelijke richtlijnen.

Vraag 6
Zijn er statushouders in Zoetermeer aan wie de inburgeringsplicht is kwijtgescholden, ontheven of tijdelijk is opgeschort? Zo ja, om hoeveel personen gaat het en wat zijn de redenen?

Antwoord 6
Sinds de invoering van de Wet inburgering tot aan halverwege 2026 zijn er vijftien statushouders ontheven en hebben 41 van de 461 statushouders een tijdelijke vrijstelling gekregen.

Een deel van de tijdelijke vrijstellingen betreft jongvolwassenen vanaf achttien jaar die een mbo 2-opleiding of een (verlengd) ISK-traject volgen. Exacte cijfers ontbreken, omdat de gemeente deze jongeren niet hoeft te registreren en zij hierdoor niet in beeld zijn.

Vraag 7
Welk taalniveau behalen de statushouders in Zoetermeer gemiddeld? Bereikt een meerderheid het niveau A2 of hoger, en hoeveel halen het beoogde niveau B1?

Antwoord 7
Zestig procent van de statushouders heeft het beoogde B1-niveau behaald bij de afronding van het inburgeringstraject. Acht procent heeft het A2-niveau behaald en de overige 32 procent heeft de inburgering afgerond via de Z-route, waarbij geen taalmeting wordt gedaan.

Vraag 8
Welke leerroutes (B1-route, Z-route, Onderwijsroute) worden in Zoetermeer het meest gevolgd, en wat zijn de slagingspercentages per route?

Antwoord 8
In Zoetermeer is de B1-route de meest gevolgde leerroute. De slagingspercentages voor het cohort 2022 zijn nog niet definitief: drie van de zeven begeleide inburgeringsplichtigen zijn geslaagd en de overige vier hebben verlenging gekregen. Omdat hun trajecten nog officieel doorlopen, kunnen de specifieke slagingspercentages per route pas worden gedeeld zodra het hele cohort is afgerond.

Vraag 9
Hoeveel van de ingeburgerde statushouders in Zoetermeer hebben na afronding van het traject betaald werk gevonden, hoeveel ontvangen een bijstandsuitkering en hoeveel volgen een opleiding?

Antwoord 9
Na het afronden van het inburgeringstraject stopt de formele begeleiding vanuit de Wet inburgering. Vanaf dat moment vallen statushouders, net als alle andere inwoners van Zoetermeer, onder de reguliere kaders van de Participatiewet.

Binnen de Participatiewet wordt ingezet op de uitstroom naar werk voor alle uitkeringsgerechtigden. Omdat wij inwoners registreren op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt en niet op basis van hun achtergrond, worden deze cijfers niet specifiek per doelgroep bijgehouden.

Vraag 10
Welke kosten heeft de gemeente Zoetermeer gemaakt voor de uitvoering van de inburgering (begeleiding, taalcursussen, PIP-trajecten) en wat is de gemiddelde kostprijs per statushouder?

Antwoord 10
De uitvoering van de Wet Inburgering 2021 wordt gefinancierd door het Rijk. De gemeente maakt hier zelf geen kosten voor.

Vraag 11
Is het college bereid om een lokaal actieplan op te stellen om het inburgeringspercentage in Zoetermeer te verhogen en de handhaving bij niet-naleving aan te scherpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11
Vergeleken met de Wet inburgering 2013 (Wi2013) zijn zowel het slagingspercentage als de doorlooptijd aanzienlijk verbeterd. Daarnaast behalen statushouders een hoger taalniveau dankzij de gemeentelijke inzet.

gemeente Zoetermeer

Vraag 12
Hoeveel statushouders in Zoetermeer hebben inmiddels een verlenging van de wettelijke inburgeringstermijn gekregen, wat zijn daarvoor de meest voorkomende redenen en hoe lang bedraagt deze verlenging gemiddeld?

Antwoord 12
Sinds de invoering van de WI21 in 2022 tot medio 2026 heeft DUO 11 verlengingen toegekend. De duur van deze verlengingen is afhankelijk van de specifieke verlengingsgrond en varieert van drie maanden tot twee jaar. Voorbeelden hiervan zijn medische omstandigheden, aantoonbare leerproblemen of externe vertraging buiten de eigen schuld om.

Vraag 13
Monitort het college periodiek de voortgang van de inburgering van statushouders? Zo ja, welke prestatie-indicatoren worden daarbij gebruikt en is het college jaarlijks met de raad te delen?

Antwoord 13
De voortgang van de Wet inburgering 2021 (Wi2021) rapporteren we via de halfjaarlijkse rapportage sociaal domein. We vinden het belangrijk om de voortgang goed te monitoren en sluiten daarom aan bij de benchmark van Divosa/BMC. Eind dit jaar verwachten we het eerste benchmarkrapport over 2025.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:
Naam : Emine Uysal
Telefoon : +31793468823
E-mailadres : M.E.Uysal@zoetermeer.nl